

اسلام گنجینہ

۷۱

نفاذی : دینی برعایت : عملی سرور : ور

جلد : ۴ صافی : ۵۶ ۹۹۰ ہادی الانحر ۱۳۳۶ ۱۳۳۵
مدیری : حلیم ثابت

جلد : ۵

قرآنہ کریم

سورۃ نسا ۱۴۷ بحی آیتدن ۱۵۶ آیتہ قدر معنوما ترجمہ
[حاشیاتی مفہوم قرآن]
مستوری مرحوم رفعت

مفسر : امیر

مدرس شرف الدین

ذیل قن ایہ توقی

امیر

احمد زیا

اوقاف اسلامہ ، وزہ سی

مدرس شرف الدین

صاحب السرم و کسری

عظم

خطباتك احتوا ایہی لازم کان موعظہ قدیمہ برقمونہ
وحد

غزنیہ تاخذ خصوصات ایچون ادارہ ماموریتہ مراجعت اولمالینر

توزیع ری زمان کتب خانہ سینر
تسخیر سی ۱۰۰ یارودر

نجم استقبال مطبوعہ

دیگر موزمار عزاراسنده اوقاف موزدسك، و قعنی تعیین ایدلم.. طوپقو
سرای هایوننده بولنوب انحق خصوصی اولهرق زیارت ایدیه بیلن خزینه
هایوناسکی برعثمانلی موزمسی عداایدیه بيلمکله برابر اسسندن ده اکلایشه جعی
وجهله پادشاعك، سرايك بر محفظه‌سی بيلمیدر. اونك محتویاتی قیمت
تاریخیه وصناعیه‌سندن زیاده اکثریتیه بهاده آغیر دکرده خفیف شیردر.
خصوصیه ایی تصیفده اولنمه‌میشدر.

موزه‌هایون، اك معظم بر موزه‌من اولمقله برابر عثمانلی ممالككك ماخیده‌کی
تمدنلرنك یعنی مصر، كلدان، انور، فسیكه یونان، ایران اثار هیکلتراشی،
اوانینسی جامعدر.

موزه‌عسکری ایسه بك خصوصی رهویقی حائز بولنیور.
تورك زوخی باشانان، حیات ملیته‌نی تمیل ایدن ائاری عرض ایخت
صورتیه اوقافی اسلامیه موزمسی عنعنوی برشكل وهویقی آکتابایتمیشدر.
زنکین اولان مابعندن استفاده ایدلك ودها ایی بر تصنیفی قازاندره‌حق
تعذیلاته نائل اولمق شرطیه بوموزمك الكای و خیرلی بر مؤسسه‌من اوله‌جفتده
شبه یوقدر.

احمد ثریا

اسلام قادیانی

صدر اسلام قادیانی

مبدأ خلقته کندیسنه وظائف حیاتیه‌ك نصفی تحمیل اولنش اولان قادیانیق
انوار ابتدائییه‌ك برچوق صفحه‌لرنده حقوقدن محروم ایدلش ونهایت صوت
شریعت سلاویه اولان دین جلیلی اسلام سایه‌سنده بوکون دنیانك هر طرفده
وقوع بولان حرکتلریله تأمین ایتمکده اولدقلری حقوقدن دها واسع مقیاسده

استرداد حقوق ایشدرد. ظواهر احوال ایله کثفا ایدوب بنیه اسلامییه تی تدقیق
ایتماش اولانلرجه بلکه بوشوزمن مبالغهیه حمل ایدیلیر. اوت عینله یو
کونکی کبی صدر اسلامده حرب ساحه لرنده سیاسی محافل و مجالسده بولنان
بک چوقی صحابیات وازایدی. خطبه لری، بلاغت لری حتی ارتجالا سویلده کیری
شعر لریله بوممتاز و مقدس قادینلر اسلامک صفحات اولیه سنی ترین ایدیورلر
ایدی. او قادینلر که ینه دون اوکلرنده بلاغت وطلاقت و ذکا و حسن افاده لرینه
حیران قالمش اولان عین رجال اسلامییه ایلریله دیری دیری قوملره کومیلیور.
ویا خودیدر لری ایچون الی الاید بر عار اوله رق قالیورلر ایدی. قادینلرک بویاکی نقطه
نهایه سی، حقیض ایله اوجی نظرا اعتباره التیره هیچ بریده، دین اسلامدن
بشفه هیچ بر قوتله بوقدر واسع بر مسافه قطع ایتماش، بوقدر سرعتله ترقی
ایتماش اولدینی اعتراف اولور. دون حق حیاتدن محروم عد ایدلرکده
اولدق لری حالده بوکون حیاتی اللرینه آلمش اولانلره شریک اولدیلر. او
تاریخده منتشر بولنان علوم اسلامییه ده دخی رجاندن کیری قالیوب (حضرت
عایشه) والده من کبی بیوک بر امتیازه مالک نیجه قادینلر درایت و روایتده
بوکسک بر قدرت اظهار ایتدیلر. دیمزک بوقسم مهمی بومبارک و الله مزک
ذکا و درایتی سایه سنده انتشار ایشدرد. اکر کندیلرینک اجتهاد و روایتلری
اورادن قالدیر یله حق اولورسه دیمزده بیوک بر بوشلق قالدیغنی کوریر.
همان همان یاری یاری به اوزککلر کبی فقیه، سیاسی، خطیب، شاعر اولان
بوقبارک قادینلرک ادوار متعاقبه قادینلرینه اورنجه، احوال اجتماعیه مزده
بر حسن مثال اولملری لازم کلیرکن صدر اسلام قادینلری حقه التزام
سکوت ایتلمش و ادوار متعاقبه اورنکسز بر اقیلمشدر. فیضسز، منطقی بر
حیات یشایان قادینلرک ادوار اخیر منه باقان آوروپا مؤلفلری ده اسلامده
قادینلرک مهمل بر اقیلمش اولدیغنی ظن ایتمشیر و مع التأسف دیمزده درلو
دولو عزوینانده بولتمشدر.

حالوکه قادینلری دین جلیل اسلام عرض ایتدی کمزگی نیجه مؤذن قورقاروب
دیر یلمش و غایت جانی اوله رق یاشاتمشدر. شون حیاتیه و احوال اجتماعیه و

سیاسیہ مہم برعامل اولان بوقادینلرک امر خصوصہ کی خطبہ و شعرلری رای و اجتہادلری تمامیلہ ضبط ایدلش و فوق العادہ بلیغ اولان بو خطبہلری اصلاً ضایع ایدلیوب غنہلر ایلہ اسلامین اخلافہ ترویج قیلنمشدر. علوم اسلامیہ کی اولاً منتشر ایکن بالآخرہ بوتلردہ کتابارہ یازیلش و حتی بو خصوصہ مستقل کتابلردہ تالیف و تدوین ایدلشدر. بونلردن اک قدیم طائیدینمز اثر یتش آلتی سنہ یاشامش اولان (ابوالفضل احمد بن ابی طاهر طیفور) ک د کتاب بلاغات النساء نام اثریدرکہ مؤلفک بواثرینی هانکی مسندہ یازمش اولدینلی معلوم دکسہدہ (۲۸۰) دہ وقات ایتمش اولسیلہ اک اشاغی بر حسابہ کورہ اون بحق عصردن اول یازیلش بر تالیف بہیندر.

بو کتاب اک اول عایشہ والہہ مزک؛ پدرلری (ابوبکر الصدیق ر، ض) ک مدافعی سی خصوصتہ سویلش اولدقلری طابت بلیغ بر خطبہلریلہ باشلارکہ جدا ہر بچہنک اک اصیل و عالی برافادہ سی عد ایدلک شایاندہ. (عبدالمہ بن المبارک، معمر، زہری، عاسم) ک متسلسلاً روایت واقعہلریلہ حضرت معاویہ (رسول اللہدن سوکرہ حضرت عایشہدن داها بلیغ کیسہ کورمدہ) دیہرلرک مشاورالہانک بوبایدہ کی علو کعبہ شاعد عادل اولمشلردہ.

پدرلرینک وقاتلرندہ قہرلری اوزرندہ سویلش اولدقلری قیصہ بر خطبہلری حقیلہ ترجمہ ممکن اولمامقلہ بروجہ آتی اسانمزہ نقل ایدہرز:

«اللہ سنک یوزیکی، ای پدرم تر و تازہ فرج و شادان و مسامحی صالحہ کی مشکور و مبرور ایلسین. نیجہ زمانلر دنیادن یوزیکی چورمکک آتی حقیر و ذلیل قیلدینک کی آخرتہدہ اقبالکک شرف و عزت و یرمش ایدک رسول اللہ (صلی اللہ علیہ وسلم) دن سوکرہ اک بیوک مصیبت سنک غیوبتک؛ اک بیوک حادثہ سنک خیاعک ایسہدہ کتہب اللہ (غن و حبل) سکا صبرہ بدل یزہ حسن مکافات وعد ایدیور (۱) و بن صبر و تحمل ایدمک بو وعدہ الہی بی استخبار و سنک ایچون استغفارلر ایلہ بومو وعد سبہانی بی نیاز ایتمکدیم.»

حیاتکدن اصلاً اوصافنامش تو ثنائک حقندہ کی قضاء آتہی بی دہ اصلاً

(۵) رأت رجلاً متواتراً فقال ما هذا فقالوا زاهد. قالت کان عمر بن الخطاب رحمه الله زاهداً وكان اذا قال اسمع واذا مشى لسرع واذا غرب في الله اوجع

عقاب ایتماش اولدیغیم حالدده سکا وداع سلامی ویریریم . .
دیگر بر روایت نظر آدما اوزونجه اولان بو خطابه لرینه شو شعر لرله
ختم ویرمشر در .

« غموم و هموم صوک دامله سنه قدر کوز یاشلرینی کوزدن چیقاریر
ایسه ده آلام و اخزانی چیقاراماز آنلر اعماقی قلیده الی الابد قالیر . قیمتدار
بر وجودی ابدی اغائب ایتمکله مصیبت زده اولانک درد خرتی مجاری دمع واجقانک
دو کدیکی سو تداوی ایتمز . . . »

جل وقعه سنده محاربه باشلامازدن اول (بصره) ده بو محاربه یه اشتراک لری نیک
سینی ایضاً سولش اولدقلری خطبه لری دخی هم فوق العاده بلیغ و هم
عالم اسلامده کی موقع معلالریه متناسب آمرانه و حاکمانه در .

پیغمبر ذیشانک زوجه سی ورنجی خلیفه من (ایوبکر الصدیق) ک
کریمه سی اولان بو والده من حقیقت اسلامیه نی هر کسدن ای او کورده نرک
حیاتک و دینک هر صفحه سنده امتی ارشاد ایدیور و حقیقه بر آنا و مربی
اولیور لر ایدی .

زهدی یا کلش اکلامقه کندیسینی زهد اجرا ایدم حکم دیسه یاری
اولدیر مس بر آدمک بونیمردم لیکنک زهدنایله بر مناسبتی اولدیغنی و زاهد لیکنک
یوریدیکی وقت جانلی جانلی سریع یوریمک ، و سوز سولرکن قوتله سولیک
و تأمین عدالت ضمنتده اقامه حدود ایتمک اصلاً منافی بولمادیغنی کندیسندن
داها زاهد اولان حضرت عمری مثال کوستره رک بیان و افتاده یورمشر در (۲)
« الله تعالانک نر دنده اولان نعمت لری غضب الهی بی تحریک ایله الله
تعالانک غیری سندن ایستیمک ، سوز لری اقوال مأثورده لر ندر .

مکارم اخلاقی شو افزان اساس و ماده ربط ایدر لر ایدی . طوغری
سوز لیک ، امانی ادا و ایفا ؛ طوغری بلیق فلاکت زمانه نر دده صبر و متانت ،
آرقداش و قوم مشویه قارشو آلاقی کوکل اولقی ، احتیاج و قوه نده خلقه
مواسات و معاونت ، فقیر لری دویور مق ، گولرله رفق ایله معامله و ابوینه
حرمت و اطاعت .

(۱) سورة بقره ده کی (اولئک علیهم صلوات الایه) یه اشارت در .

دیگر بر روایت نظر آذکر اولئان یواون ماده یی بونلرک بشنه صلہ رحم
کندیسه ایدیان بر ایلیکی مقابلیز بر اقامق ، بذل معروف ، مسافر آغیر لامق
وجه سنک باشی اولق اوزره حیائی ضم وعلاوه ایدرک ا کمال بیورمشلردر که
(الکافه بالصیع) دیه افاده بیورمش اولدقلری هر عانکی بر آدمه ایدیلن
ایلیکک مقابلیز بر اقلیماسی عزت نفس وشرف انسانی نقطه نظرندن به قدر
مهم بر قاعده اخلاقیه اولدقی مستغنی ایضاحدر . بومالیده بر حدیث شریف
دخی واردور .

عفت وعصمتک قدسی والہی بر مشالی اولان (حضرت طاہمہ) ایسه
ابوبکر الصدیق (رضی اللہ عنہ) اقدمنر زمانندہ بر مسئندہ مدافعہده بولنق اوزره
تمامیہ پیغمبر مزہ بکنرہ بن یوریشیلر یلہ بر مجلس خلیفہ یکلوب سوزد باشلادقلری
وقت اغلاماش کیمہ قالماش وادراسی بر محشر بکا وواویلا کیلیمش ایدی .
اولان او کوندہ سونیش اولدقلری اوبلیغ وتزیہ خطبلری اوقورا یکن انسانک
کوزلری طاقی وخزنی باشلر الہ دولامق ممکن دکلدر . اوکلہ لردہ کی روحی
اوجہ لردہ کی حیزین کوزلکی اوبلاغت وحلاوتی محافظہ الہ لسانرہ نقل بنم
عاجز قلممتک الدن کاسهیدی ترجمہ چالیشیردم . عینات که او ثریا بن تراہم .
وفاات پیغمبری ده قبر سعادتلری اوزرنده مسکله غبطہ بخش اولان تراب
مبارکی قوقلایورق سونیس اولدقلری مرثیہ لری حافظہ امتدہ محفوظ اولوب
مالی بروجہ آتیدر :

« پدرم جناب احمدک تراہی قوقلایان الی الابد کوزل قوقولی ماده لری
قوقلایمتدن مستغنی اولور . بنم اوزریمہ اویاہ مظلم مصیبتلر دو کولدی کها کر
اونر کوندوزلرک اوزرلریمہ دو کولمش اولسهیدی او کوندوزلر کیجه اولورلر
ایدی . »
مدرس لردن :

شرف الدین

— خطبہ نک احتوا ایتمہی لازم کن
موعظہ قسنہ بر تونہ : —

ای جماعت! شواوچ بحق سندر دنیانک دوت کوشه سنده نلر اولیورہ